

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULUN VÄLINEN SOPIMUS KAUDELLE 2017-2020

1. YLEISTÄ

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja ammattikorkeakoulu ovat ammattikorkeakoululain (932/2014) 42 §:n 1 momentin nojalla sopineet ammattikorkeakoulun toiminnalle asetettavista tavoitteista. Sopimuksessa asetetut tavoitteet on johdettu hallitusohjelmasta, hallituksen toimintasuunnitelmasta sekä muista eduskunnan ja valtioneuvoston korkeakouluille asettamista strategisista tavoitteista.

2. KORKEAKOULULAITOKSEN YHTEISET TAVOITTEET JA KORKEAKOULUKOHTAISET TOIMENPITEET

Tavoitetila 2025

Suomalainen - nykyistä laadukkaampi, kansainvälisempi, vaikuttavampi ja tehokkaampi - korkeakoululaitos on vuonna 2025 kansainvälisesti kilpailukykyinen, mahdollistaa korkeaan osaamiseen perustuvan suomalaisen yhteiskunnan ja toimintatapojen uudistumisen sekä tuottaa osaamista ja uutta tietoa globaalien, usein monialaisten ongelmien ratkaisemiseen. Korkeakoulut ja tiedelaitokset ottavat toiminnassaan ennakoivasti huomioon toimintaympäristön muutokset, kuten digitalisaation, kansainvälistymisen ja väestökehityksen.

Suomalaiset yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat kansainvälisesti vahvoja ja kilpailukykyisiä toimijoita. Korkeakoululaitos muodostuu korkeatasoisista, vahvuusalueilleen profiloituneista yliopistoista ja ammattikorkeakouluista. Näiden osaaminen täydentää toisiaan siten, että yhteiskunnan ja työelämän erilaisiin tarpeisiin vastataan. Korkeakoulujen toiminnassa korostuvat sivistystehtävä, yhteiskuntavastuu ja vaikuttavuus, kestävän kehityksen periaatteet, eettinen toimintatapa sekä hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen. Laatua on vahvistettu kansainvälistymällä, digitalisaatiota hyödyntämällä sekä toimintaa modernisoimalla. Opintopolkuja on joustavoitettu, tieto on avointa ja infrastruktuurit yhteiskäytössä. Suomeen muodostuu tutkimuksen huipulla toimivia yliopistoja ja kaikissa yliopistoissa on kansainväliselle tasolle yltäviä tutkimusaloja. Ammattikorkeakoulujen soveltava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta tukee entistä vahvemmin koulutusta ja luo edellytyksiä pk-yritysten sekä yksityisen ja julkisen sektorin palvelujen uudistumiselle.

Korkeakoulut ennakoivat ja tukevat yhteiskunnan, kulttuurin ja työelämän uudistumista ja turvaavat tarvittavan korkeakoulutetun työvoiman saatavuuden, ottaen huomioon pienevän nuorisoikäluokan sekä työ- ja elinkeinoelämän ja yhteiskunnan muutosten vaikutukset alakohtaisiin koulutustarpeisiin. Korkeakoulut vahvistavat osaamisellaan eri toimijoita yhdistäviä alue- ja alakohtaisia innovaatio- ja osaamiskeskittymiä. Nämä edistävät alueiden omiin vahvuuksiin ja kilpailuetuihin perustuvaa älykästä erikoistumista sekä uusien kasvualueiden vahvistumista. Samalla hyödynnetään alueiden osaamispotentialia korkeakoulujen toiminnan kehittämisessä.

Korkeakouluyhteisö heijastaa väestön moninaisuutta ja sen toiminnassa toteutuu yhdenvertaisuus ja tasa-arvo.

Korkeakoulut vahvistavat vaikuttavuuttaan erityisesti lisäämällä osaamisen ja tutkimustulosten laajempaa hyödyntämistä, kaupallistamista, osaamisen vientiä, elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia sekä yrittäjyysvalmiuksia ja -edellytyksiä.

Korkeakoulut avaavat laajasti tutkimuksen tuloksia ja kehittävät aktiivisesti uusia toimintamalleja osaamisen siirtämiseksi yhteiskuntaan.

Korkeakoulujen ja opetus- ja kulttuuriministeriön tietojärjestelmät ovat yhteentoimivia. Tietojen ja käsitteiden yhteismitallisuus sekä valtakunnallinen tietovaranto tukevat korkeakoulujen toimintaa ja ministeriön ohjausta.

Korkeakoulut ovat lisänneet kansainvälistä vaikuttavuutta ja näkyvyyttä strategisesti valituilla alueilla hyödyntäen keskinäistä yhteistyötä ja verkottumista. Korkeakoulut hyödyntävät monipuolisesti eurooppalaisen korkeakoulutus- ja tutkimusalueen sekä Team Finland -toiminnan mahdollisuuksia.

Vahvat korkeakouluyksiköt osaamisen uudistajina

Korkeakoulut jatkavat alakohtaista ja alojen välistä toiminnallista ja rakenteellista kehittämistä osaamisen kokoamiseksi ja epätarkoituksenmukaisten päällekkäisyyksien purkamiseksi. Korkeakoulut profiloituvat, selkeyttävät ja tiivistävät yhteistyötä ja työnjakoa niin keskenään kuin tutkimuslaitosten kanssa koulutuksessa, tutkimuksessa, tukipalveluissa, rakenteissa ja infrastruktuureissa. Syvenevällä yhteistyöllä tuetaan voimavarojen tehokasta käyttöä ja laadun vahvistamista. Kansalliset ja kansainväliset strategiset kumppanuudet vahvistavat korkeakoulujen profiileja. Korkeakoulut keskittävät voimavaroja harvempiin, vaikuttavampiin ja taloudelliselta kantokyvyltään vahvempiin toiminnallisiin yksiköihin. Tämä edellyttää myös poisvalintojen toteuttamista korkeakouluissa.

Karelia-ammattikorkeakoulu, Savonia-ammattikorkeakoulu ja Itä-Suomen yliopisto vahvistavat laaja-alaista koulutusyhteistyötä sekä koulutuksen ja TKI- tukipalvelujen järjestelyjä. Yhteistyön tavoitteena on opintopolkujen sujuvoittaminen ja opintojen työelämärelevanssin lisääminen, TKI-toiminnan alueellisen vaikuttavuuden vahvistaminen ja yhteisten korkeakoulupalvelujen järjestäminen.

Itä- ja Kaakkois-Suomen korkeakoulutuksen ja TKI-toiminnan vaikuttavuuden sekä alueiden elinvoimaisuuden vahvistamiseksi syvennetään yhteistyötä eri toimijoiden kesken.

Itä-Suomen yliopisto, Karelia ja Savonia ovat sopineet helmikuussa 2016 strategisesta yhteistyöstä koulustoitinnassa, yhteiskunnallisen vaikuttavuuden lisäämisessä ja korkeakoulupalveluissa vuosina 2017-2020. Yhteistyön tavoitteena on opintopolkujen sujuvoittaminen ja opintojen työelämävastaavuuden lisääminen, TKI-toiminnan alueellisen vaikuttavuuden lisääminen ja yhteisten korkeakoulupalvelujen järjestäminen. Koulutusyhteistyöstä on solmittu tarkennettu sopimus.

Pisimmälle koulutusyhteistyö on toteutunut yhteisen ICT-koulutuspolun rakentamisessa, jossa ensimmäisen syklin koulutuksen opetussuunnitelmat on synkronoitu toisiinsa ja opinnot toteutetaan yhteistyössä siten, että ammattikorkeakoulut toteuttavat merkittävän osan yliopiston tietojenkäsittelytieteen kandidaattitason opinnoista ja vastaavasti yliopisto vastaa osasta ammattikorkeakoulujen ICT-opinnoista. Yhteistyötä pilotoitiin lukuvuonna 2016-2017 ja lukuvuonna 2018-2019 yhteistyö toteutuu jo täydessä laajuudessaan. Keväällä 2019 on käynnistynyt OKM:n erityisavustuksella toteutettava ja Karelian koordinoima SmartICT -muuntokoulutusohjelma yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston ja Savonian kanssa.

Eri alojen opinnoissa tehdään opintojaksotason yhteistyötä. Kieliopinnojen yhteistyön laajennetaan erityisesti harvinaisten kielten osalta. Yhteistyö NASA:n kanssa toteuttavassa Epic Challenge -ohjelmassa on jatkunut ja laajentunut. Lisäksi Joensuun seudulla on koottu uudenlainen koko koulutussektoria koskeva Global

Education Park -hanke, jossa kehitetään yhteisiä oppimisympäristöjä ja tehostetaan koulutusvientä. Opiskelijajärjittävyyteen liittyvää yhteistyötä on kuvattu tarkemmin kohdassa "Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään."

Karelia on osa maakunnan ja Joensuun seudun biotalouden osaamiskeskittymää. Yhdessä Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän, Itä-Suomen yliopiston, Luonnonvarakeskuksen ja Euroopan metsäinstituutin kanssa Karelia muodostaa laajan biotalouden asiantuntijoiden keskittymän. Biotalousalan innovaatiokeskittymän kehittäminen ja hyödyntäminen ovat keskeinen osa Joensuun seudun kasvusopimusta ja Joensuun kasvustrategiaa. Biotalousalan koulutusyhteistyössä ollaan käynnistämässä yhteinen erikoitumiskoulutus ja tutkintokoulutuksessa valmistellaan tutkintokoulutukseen liittyvää yhteistyötä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutostusta on pilotoitu Pohjois-Karjalassa. Vuoden 2017 alussa maakunnan julkiset erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen toiminnat on koottu Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymään (Siun sote), jonka kanssa Karelia on toiminut tiiviissä strategisessa kumppanuudessa vuoden 2016 alusta alkaen. Sosiaali- ja terveysalan opetussuunnitelmat on uudistettu uudistamassa sosiaali- ja terveysalan uudistamisen vaatimuksiin vastaamiseksi. Koulutustoiminnan lisäksi kumppanuuteen liittyy tiivis yhteistyö TKI-toiminnassa ja ammattikorkeakoulun aktiivinen osallistuminen sosiaali- ja terveysalan uusien käytäntöjen kehittämiseen.

Korkeakoulut järjestävät kattavat henkilöstön ja opiskelijoiden liikuntapalvelut yhteistyössä Joensuussa (Sykettä Susirajalla) ja Kuopiossa (Sykettä Savilahdessa). Lisäksi tehdään yhteistyötä henkilöstön osaamisen kehittämisessä erillisen toimenpidesuunnitelman mukaisesti esimerkiksi tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytössä, työkykyjohtamisessa sekä yhteisen henkilöstön mentorointiohjelman avulla. Korkeakouluilla on yhteinen sopimuslakimies (UEF 50 %, Savonia amk 25 %, Karelia amk 25 %).

Kareliassa on ollut vuodesta 2010 alkaen käytössä systemaattinen kumppanuuksien hallinnan toimintamalli, jota on toteutettu systemaattisesti ja aktiivisesti. Tammikuussa 2018 julkaistussa Karvin toteuttaman laatuauditoinnin raportissa kumppanuustoiminta nostettiin hyväksi käytännöksi. Osana kumppanuuden hallinnan kehittämistä Kareliassa on arvioitu myös kansainväliset kumppanuudet. Strategisesta kumppanuusyhteistyötä tehdään Shanghai Polytechnic Universityn (Kiina), The Collège communautaire du Nouveau-Brunswickin (Kanada) ja Pietarin metsäakatemia (Venäjä) kanssa. Lisäksi eurooppalaisen avainkumppanikorkeakoulujen kanssa on tiivistä yhteistyötä.

Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään

Korkeakoulut nostavat koulutuksen laatua uudistamalla koulutussisältöjä, opetusmenetelmiä, oppimisympäristöjä ja opettajien osaamista sekä lisäämällä yhteistyötä. Korkeakoulut hyödyntävät digitalisaation tuomia mahdollisuuksia täysimääräisesti. Korkeakoulut kehittävät opiskelijavalintoja, hyväksilukumenettelyjä ja tutkintoja niin, että kansallinen ja kansainvälinen liikkuvuus lisääntyy. Korkeakoulut luopuvat pääsääntöisesti siltaopinnoista.

Korkeakoulut hyödyntävät toisen asteen tutkintoja opiskelijavalinnassa nykyistä enemmän ja luopuvat pitkäkestoisesta valmistautumisesta edellyttävistä pääsykokeista. Korkeakoulut lisäävät yhteistyötään toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa korkeakouluopintoihin siirtymisen nopeuttamiseksi. Valintamenettelyjä kehitetään alakohtaisessa yhteistyössä. Ensimmäistä korkeakoulututkintoa suorittavien osuutta uusista opiskelijoista kasvatetaan hyödyntämällä paikkojen varaamismahdollisuutta ensikertaisille hakijoille ja kehittämällä siirto-opiskelijoiden valintaa.

Korkeakoulut tukevat mahdollisuuksien tasa-arvoa ja edistävät tutkintojen suorittamista tavoiteajassa kaikilla tutkintotasoilla. Korkeakoulut lisäävät joustavia opiskelumahdollisuuksia sekä aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista. Korkeakoulut monipuolistavat opiskelijoiden ohjausta ja lisäävät yhteistyötä työelämän kanssa. Toimivat ura- ja rekrytointipalvelut tukevat nopeaa valmistumista ja työllistymistä. Korkeakoulut ottavat käyttöönsä valtakunnallisen uraseurannan.

Korkeakoulut ottavat vastuuta maahanmuuttajien osaamisen ja koulutustarpeiden tunnistamisesta sekä työllistymisen edellytysten parantamisesta.

Karelia-ammattikorkeakoulu ottaa vuoteen 2018 mennessä käyttöön opiskelijavalinnan, joka ei edellytä hakijalta pitkää valmentautumista. Ammattikorkeakoulu hyödyntää ammatillisen toisen asteen tutkintotodistuksia ja ylioppilastutkintotodistuksia opiskelijavalinnoissa. Ammattikorkeakoulu lisää ensimmäistä korkeakoulututkintoa suorittamaan valittujen osuutta kaikista uusista opiskelijoista. Vuonna 2020 ammattikorkeakouluun perustutkintoa suorittamaan valituista opiskelijoista vähintään 80 % on aidosti ensimmäistä kertaa korkeakouluun hyväksytyjä.

Karelia-ammattikorkeakoulu tuottaa yhdessä Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa väyläopintoja toisen asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijoille siten, että ne ovat valtakunnallisesti käytettävissä vuodesta 2017 lähtien.

Karelia-ammattikorkeakoulussa on käytössä yrittäjyyden kehittämisspolku vuonna 2017. Kansainvälinen kesäkoulu yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston ja Savonia-ammattikorkeakoulun kanssa on toiminnassa vuonna 2017.

Ammattikorkeakoulu toimii yhtenä korkeakouluista, jotka neuvovat ja ohjaavat maahanmuuttajia korkeakoulutukseen ja työelämään.

Karelia-ammattikorkeakoulu on yhdessä muiden ammattikorkeakoulujen kanssa kehittämässä ja edistämässä joustavampia ja virtaviivaisempia opiskelijavalintoja Arenen koordinoimassa ja OKM:n rahoittamassa kärkihankkeessa Metropolia amk:n koordinoimassa Ammattikorkeakoulujen opiskelijavalintojen kehittämishankkeessa 2017-2019.

Kareliassa on jokaisessa haettavana olevassa amk-tutkintokoulutuksessa käytössä ensikertalaisuuskiintiö, jolla on varattu ensimmäistä kertaa paikka hakeville 80% aloituspaikoista. Ylioppilaiden todistusvalintaa käytettiin yhtenä valintatapana tekniikan alan ja metsätalouden koulutuksissa. Muissa koulutuksissa yhtenä valintatapana käytettiin koulumenestys ja valintakoe - vaihtoehtoa, joka koskee vain ylioppilastutkinnolla hakevia. Toisen asteen todistusvalintaa ei vielä voida toteuttaa, koska toisen asteen tutkintotodistuksen arvosanojen vertaaminen ylioppilastutkinnon arvosanoihin ei ole mahdollista. Sisääntuloväyliä on monipuolistettu ottamalla kaikissa koulutuksissa aktiivisesti käyttöön avoimen ammattikorkeakoulun polkuopinnot. Avoimen polulta tutkinto-opiskelijaksi siirtymistä seurataan säännöllisesti ja polkuopinnoista tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen toimii sujuvasti.

Karelia, Riveria (aikaisemmin Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä), Kajaanin ammattikorkeakoulu ja Kajaanin koulutusliikelaitos tekevät strategista yhteistyötä ammatillisten perustutkintojen yhteisten opintojen ja ammattikorkeakouluun siirtymistä tukevien väyläopintojen tuottamisessa kaikkien maamme ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden käyttöön. Ensimmäiset opinnot toteutettiin syksyllä 2018.

Kareliassa koko lukuvuotta hyödynnetään opetuksessa tehokkaasti. Kareliassa on käytössä 10 kuukauden opintotuellinen aika ja myös kesälukukautta ja kesäopintoja on toteutettu yhteistyössä Savonian ja Saimaan ammattikorkeakoulun kanssa vuodesta 2013 alkaen. Karelia on ollut viime vuosina yksi Suomen aktiivisimmista kesäopintojen toteuttajista.

Työelämäläheisyys on Karelian keskeinen strateginen valinta ja sitä edistetään mm. tukemalla opiskelijoiden varhaisten työelämäkontaktien syntymistä ja verkostoitumista. Keskeisiä toimenpiteitä ovat joustavat toteutustavat opintojaksoilla sekä työn opinnollistaminen, jota kehitetään strategiakauden aikana. Alumnitoimintaa kehitetään aktiivisesti tukemaan opiskelijoiden ja tutkinnon suorittaneiden verkostoitumista.

Työllistymisen tukeminen on yksi Karelian sopimuskauden loppuvaiheen keskeisistä kehittämiskohteista. Opiskelijoiden työelämäyhteyksien vahvistumista ja työelämään siirtymistä kehitettiin Karelian ja Riverian yhteisessä, vuoden 2017 lopussa päättyneessä Work Smart-älykkäästi töihin -hankkeessa. Hankkeen aikana rakentunut työpajatoimintamalli on integroitu osaksi Karelian kaikkien opiskelijoiden uraohjausta vuoden 2019 aikana.

Karelian yrittäjyyskoulutusta on kehitetty määrätietoisesti ja eri näkökulmia huomioiden, jotta se palvelee opiskelijoita ja alueen elinkeinoelämää. Vuoden 2018 alussa Kareliassa käynnistettiin monialainen Y-akatemia, johon opiskelijat siirtyvät 1 1/2 vuoden opintojen jälkeen. Y-akatemiassa opiskelijat voivat kytkeä opintonsa yrittäjyyteen. Ensimmäisessä ryhmän opiskelijat ovat valmistumisvaiheessa ja toinen ryhmä aloitti opintonsa vuoden 2019 alussa. Y-akatemia siirtyy vuonna 2019 osaksi eri toimijoiden yhteistä yrittäjyysyhteisöä. Karelian johdolla on perustettu Joensuun Tiedepuistolle yhteinen, monialainen yrittäjyysyhteisö Spark Joensuu, jossa toimii Itä-Suomen yliopiston, Karelian ja Riverian yrittäjyyteen suuntautuvia opiskelijoita. Yhteisö toimii tiiviissä yhteistyössä Tiedepuistolla sijaitsevien yritysten, Pohjois-Karjalan yrittäjäjärjestöjen, Joensuun Entrepreneurship Societyn ja Business Joensuun kanssa. Yhteisön toiminta on käynnistynyt maaliskuussa 2019.

Karelian yrittäjyysopintojen tarjonta on koottu monipuoliseksi yrittäjyyspoluksi, jonka pohjalta opiskelija voi suunnitella omia valintojaan. Osana Itä-Suomen yliopiston, Karelian ja Savonian strategista yhteistyötä toteutetaan vuosittain toistuva yhteinen POLKU Entrepreneurship Week, jolla aktivoitiin korkeakouluopiskelijoita yrittäjyyteen. Joensuu Entrepreneurship Society on toiminut aktiivisena kumppanina yrittäjyysviikon järjestelyissä sekä yrittäjyysyhteisön rakentamisessa alueella sekä tiedottamisessa opiskelijayhteisöissä.

Start-up -yrittäjyyttä tuetaan Draft -ohjelman avulla sekä täydentävän osaamisen opinnoilla, jotka liittyvät tuotteistamiseen ja innovaatiotoimintaan. Niitä täydentämään on koottu yrityksen perustamiseen liittyviä opintoja ja tiivistetty yhteistyötä yritysneuvontaan liittyvien sidosryhmätoimijoiden ja yrityshautomon kanssa. Karelian kehittämään ohjelmaan on osallistunut jo vuosien ajan Itä-Suomen yliopiston ja toisen asteen koulutuksen opiskelijoita. Vuonna 2018 ohjelma laajeni myös Savonia-ammattikorkeakouluun ja jatkossa yhteistyötä tehdään myös LAB-ammattikorkeakoulun kanssa.

Karelian toiminta yhtenä maahanmuuttajien korkea-asteen koulutukseen ohjaamisen vastuukorkeakouluna on ollut aktiivista ja monipuolista. SIMHE-Karelian (Supporting Immigrants in Higher Education) vastuulla on maahanmuuttajien ohjauksen toteuttaminen ja kehittäminen Itä-Suomen alueella. Lisäksi SIMHE-Karelia

rakentaa ohjausmallin ja tukitoimia koulutukseen hakeutuville ja koulutukseen osallistuville maahanmuuttajille sekä osallistuu valtakunnallisen ohjauksen toimintamallin kehittämiseen maahanmuuttajataustaisille henkilöille.

Maahanmuuttajien yksilöohjauspalvelua on jatkettu ja verkostoituminen koko Itä-Suomen alueella on edennyt suunnitellusti. Maahanmuuttajataustaisille henkilöille on toteutettu 30 op laajuinen korkeakouluopintoihin valmentava koulutus kevätlukukaudella 2018. Kevään koulutus onnistui hyvin ja vastaavaa koulutusta järjestetään Kareliassa 1-2 kertaa vuodessa. Maahanmuuttajien osaamisen tunnistamisen malli on ollut käytössä vuodesta 2018 alkaen. OKM:n erillisrahoitusta on saatu neljälle kehittämishankkeelle. SIMHEapp -hanketta hallinnoi Karelia ja sen tavoitteena on rakentaa digitaalinen mobiiliohjauspalvelu maahanmuuttajille. Valmentavasta valmiiksi -hanketta hallinnoi Metropolia ja hankkeen tavoitteena on kehittää maahanmuuttajien valmentavaa koulutusta. Hankkeessa Karelian vastuulla on korkeakoulu yhteisöön integroitumista tukevan toimintamallin kehittäminen yhteistyössä opiskelijajärjestöjen ja -yhdistysten kanssa. Huhtikuussa 2019 OKM:n myönsi erillisrahoitusta kahdelle Karelian koordinoimalle hankkeelle, joissa jatketaan digitaalisen ohjauspalvelusovelluksen ja maahanmuuttajien ohjauskäytäntöjen kehittämistä.

Tutkimuksella ja innovaatiotoiminnalla vaikuttavuutta, kilpailukykyä ja hyvinvointia

Korkeakoulut tukevat uusia lupaavia tutkimusaloja sekä kansainvälisen huipun tuntumassa kehittyviä tutkimussuuntia. Korkeakoulut ovat sitoutuneet avoimeen toimintakulttuuriin ja avoimen tieteen käytänteisiin kaikilla organisaation tasoilla. Korkeakoulut tukevat kansallisen osaamispääoman kasvua mm. avoimen tieteen ja tutkimuksen sekä käyttäjälähtöisen kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toimenpitein.

Korkeakoulut kehittävät tutkimuslaitosten sekä muun työ- ja elinkeinoelämän kanssa pitkäjänteisesti yhteisiä tutkimusympäristöjä, joilla on edellytykset menestyä kansainvälisessä ja monitieteisessä toimintaympäristössä. Korkeakoulut vahvistavat tutkimuslaitos- ja työelämäyhteistyötä ja kokoavat sitä tukevaa osaamistaan sekä kehittävät toimintatapojaan tutkimustulosten ja innovaatioiden kaupallistamiseksi.

Korkeakoulut kokoavat tutkimusrahoitusasiantuntemustaan sekä kehittävät toimintatapojaan ja keskinäistä yhteistyötään siten, että niillä on paremmat edellytykset hankkia laadullisesti kilpailtua, täydentävää rahoitusta strategiansa ja profiilinsa mukaiseen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyöhön sekä taiteelliseen toimintaan.

Itä-Suomen yliopiston, Karelia-ammattikorkeakoulun ja Savonia-ammattikorkeakoulun välinen strateginen yhteistyö TKI-toiminnassa ja siihen liittyvässä täydentävän rahoituksen hakemisessa suuntautuu Itä-Suomen alueellisen kehityksen avainaloille. Karelia ammattikorkeakoulun TKI-toiminnan ulkopuolinen rahoitus on 6 miljoonaa euroa vuonna 2020.

Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa varmistetaan kytkentä ammattikorkeakoulun strategiaa tukevaan TKI-toimintaan.

Ammattikorkeakoulun koko henkilöstön TKI-osaamista syvennetään tiiviissä vuorovaikutuksessa muiden korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja elinkeinoelämän kanssa.

Ammattikorkeakoulun avoimen tieteen ja tutkimuksen toimintatapa nousee sopimuskauden aikana tasolle neljä.

Karelian TKI-toimintaa on vahvistettu tavoitteellisesti strategian linjausten ja painoalavalintojen pohjalta. Vuonna 2018 TKI-toiminnan ulkopuolinen rahoitus oli 4,0 M€ ja rahoituksen ennakoitaan säilyvän samalla tasolla vuonna 2019.

Karelia-amk, Savonia-amk ja Itä-Suomen yliopisto ovat sopineet yhteistyösopimuksella TKI-toiminnan alueellisen vaikuttavuuden lisäämisestä yhteisillä, alueen kannalta keskeisillä avainaloilla. Tavoitteena on lisätä TKI-toiminnassa yhteistyötä sekä laajentaa rahoituspohjaa. Toiminta on keskittynyt erityisesti TKI-resurssien ja tutkimusinfrastruktuureitten yhteiskäytön edistämiseen, innovaatioekosysteemien vahvistamiseen ja hankkeissa syntyvien tulosten ja tuotosten kaupallistamiseen sekä yhteistyön lisäämiseen ulkoisen TKI-rahoituksen hakemisessa. Lisäksi Karelia toteuttaa TKI-projekteja maakunnan avainaloilla yhteistyössä maakunnan yritysten ja muiden toimijoiden sekä Itä-Suomen yliopiston ja Savonia-ammattikorkeakoulun kanssa.

Kareliassa toteutetaan viittä ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta. Näistä koulutuksista kolme painottuu kehittämiseen ja johtamiseen ja kaksi kytkeytyy Karelian strategisten painoaloihin tutkintojen substanssin puolesta. Sosiaali- ja terveysalalla toteutettava Ikäosaamisen koulutus kytkeytyy uudistuvien hyvinvointipalveluiden painoalaan. Uusiutuvan energian (tekniikka ja metsätalous) koulutus liittyy tiiviisti kestävien energiaratkaisujen ja materiaalien painoalaan. Sosiaali- ja terveysalan kehittämisen ja johtamisen, teknologiaosaamisen johtamisen (tekniikka) sekä johtamisen ja liiketoimintaosaamisen (liiketalous ja matkailu) koulutusten opiskelijat suorittavat opintojaan ja erityisesti opinnäytetyönsä liittyen työelämän kehittämistarpeisiin ja Karelian TKI-toimintaan.

Karelia-ammattikorkeakoulussa henkilöstön TKI-toiminnan osaamisen vahvistamista toteutetaan projektitoimijoiden systemaattisella TKI-toimintaan perehdyttämällä sekä henkilöstökoulutuksella, jota toteutetaan osin yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston ja Savonia-ammattikorkeakoulun kanssa. Henkilöstölle tarjotaan myös mahdollisuutta osallistua muiden keskeisten tahojen järjestämiin koulutuksiin sekä osaamisen kehittämiseen työkierron (opetushenkilöstö TKI-projekteissa) avulla.

Karelia-ammattikorkeakoulussa avointa toimintakulttuuria on rakennettu sisäisen hankkeen avulla. Henkilöstön kouluttamista avoimeen toimintakulttuuriin useiden työpajojen ja koulutusten avulla jatkettiin. Lisäksi on jatkettu aktiivista julkaisutoimintaa eri julkaisukanavia käyttäen. Vuonna 2018 on keskitytty myös avoimen tieteen ja tutkimuksen materiaalien kehittämiseen Karelian tarpeisiin sopivaksi (julkaisijan opas, aineistohallinnan opas, esitteet ja jaettavat materiaalit). Materiaalipankki on valmistunut ja keskeisiin aineistoihin on pääsy julkisilta nettisivuilta. Opiskelijoita on sitoutettu avoimeen toimintakulttuuriin ja on laadittu ohjeistus aineistohallintasuunnitelman sisällyttämiseksi osaksi opinnäytetyön tekemistä.

Julkaisijan portaali on julkaistu sisältäen ohjeistuksen mahdollisimman avoimeen julkaisemiseen. Ensimmäiset rinnakkaistallenteet on tehty Theseus-tietokantaan. Aineistohallinnan opas on julkaistu ja aineistohallinnan prosessia on työstetty ja valmisteltu pilotointia varten. Karelia osallistuu valtakunnallisen vuosina 2018-2020 toteutettavaan ATT-hankkeen "Ammattikorkeakoulujen avoin TKI-toiminta, oppiminen ja innovaatioekosysteemi" yhteissuunnitteluun (rahoitus saatu ajalle 2018-2020). Lisäksi on huomioitu EU:n tietosuoja-asetuksen voimaantulon vaikutukset ja osallistuttu valtakunnalliseen aineistojen pitkäaikaissäilytykseen liittyvän PAS-sopimuksen valmisteluun.

Korkeakoulu yhteisö voimavarana

Korkeakoulut arvioivat ja kehittävät suunnitelmallisesti johtamista ja asiantuntijatyön edellytyksiä kaikilla organisaatiotasoilla. Korkeakoulut toteuttavat hyvää ja avointa henkilöstöpolitiikkaa sekä ottavat työhyvinvoinnin tarkastelussa käyttöön yhtenäisen ja vertailukelpoisen työvälineen. Korkeakoulut edistävät tasa-arvoa ja moniarvoisuutta henkilöstöpolitiikassaan sekä perustehtäviensä sisältöjen kehittämisen kautta. Korkeakoulu yhteisöä vahvistetaan henkilöstön osaamista kehittämällä, verkostoitumalla, kansainvälisillä rekrytoinneilla sekä hyödyntämällä opiskelijoiden osaamista. Korkeakoulut ottavat merkittävän roolin toiminta-alueensa kulttuurisen monimuotoisuuden vahvistamisessa.

Korkeakoulut kuulevat ja sitouttavat henkilöstöä ja opiskelijoita johtamis-, organisaatio- tai muiden uudistusten varhaisessa vaiheessa siten, että korkeakoulu yhteisön jäsenet voivat vaikuttaa ja ottaa vastuuta muutoksista. Korkeakoulut hyödyntävät opiskelija- ja henkilöstöpalautejärjestelmiä sekä digitalisaation mahdollisuuksia toimintakulttuurin ja käytäntöjen kehittämisessä.

Henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi ovat ammattikorkeakoulun menestyksen perusta. Kareliassa työhyvinvoinnin vahvistamiseen kiinnitetään huomiota esimiestyössä sekä työyhteisöjä ja työkykyä tukevassa toiminnassa. Henkilöstöä tuetaan yksilöinä ja työyhteisönä muutostilanteissa.

Henkilöstöjohtaminen perustuu avoimeen, yhdenvertaiseen ja valmentavaan johtamiskulttuuriin.

Henkilöstön osaamisen kehittämistä suunnataan ja tuetaan tulevaisuuden vaatimusten ja valittujen painoalojen perusteella. Vuosittain päivitettävä henkilöstö- ja koulutussuunnitelma tukee strategialähtöistä henkilöstön kehittämistä ja rekrytointia. Henkilöstösuunnitelman ohella Karelian korkeakoulu yhteisöä voimavarana tukee ajantasainen tasa-arvosuunnitelma, vuosittaiset henkilöstöpalautekyselyt, ryhmä- ja yksilötason kehityskeskustelut, aktiivisen välittämisen malli, säännöllinen yhteistyö työterveyden kanssa sekä suunnitelmallinen yhteistyö YT- ja työsuojelutoimikunnassa. Vuoden 2018 henkilöstönäkökulmaan liittyviä kehittämiskohteita olivat työhyvinvoinnin mittarien kehittäminen, kannustamisen ja palkitsemisen toimintatapojen kehittäminen, opetushenkilöstön ammatillisen työelämäosaamisen tukeminen sekä lähivuosien eläkepoistumaan varautumiseksi seuraajasuunnittelun rakentaminen osaksi strategista henkilöstösuunnittelua. Vuoden 2019 sisäisiä kehittämisprojekteja ovat ikäjohtamisen kytkeminen osaksi valmentavaa esimiestyötä ja palveluprosessien automatisointi.

3. KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULUN TEHTÄVÄ, PROFIIILI JA VAHVUUSALAT

Tehtävä ja profiili

Ammattikorkeakoulu kehittää Itä-Suomessa hyvinvointia, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja osaamiseen perustuvaa kilpailukykyä yhteistyössä alueen kaupunki- ja innovaatiokeskittymien kanssa.

Vahvuusalat ja uudet, nousevat alat

Ammattikorkeakoulun määrittelemät vahvuusalat ovat uudistuvat hyvinvointipalvelut sekä kestävät energiaratkaisut ja

materiaalit.

4. TUTKINTOTAVOITTEET

Tavoitteet	Vuosina 2017 - 2020 keskimäärin
Ammattikorkeakoulututkinnot	645
Taiteet ja kulttuurialat, kasvatusalat, yhteiskuntatieteet	75
Humanistiset alat, lääketieteet ja terveys- ja hyvinvointialat	230
Liiketalous, hallinto ja oikeustieteet ja palvelualat	130
Luonnontieteet, tietojenkäsittely ja tietoliikenne, tekniikan alat ja maatalous- ja metsätieteelliset alat	210
Ammattikorkeakoulukohtaiset tavoitteet	
Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot	61

Ammattikorkeakoulu arvioi vuoden 2017 loppuun mennessä yhdessä muiden sosionomi (AMK) tutkintonimikkeeseen johtavaa koulutusta antavien ammattikorkeakoulujen kanssa sosiaalialan koulutusta siten, että syntyy nykyistä vahvempia yksiköitä työelämän tarpeita vastaavasti. Lastentarhanopettajien koulutusmääriä on sovittu lisättäväksi yliopistoissa.

Ammattikorkeakoulu ottaa rakennusalan koulutuksessa huomioon puurakentamisen kehittämistarpeet.

Karelia-ammattikorkeakoulu osallistui sosiaalialan valtakunnalliseen selvitystyöhön. Osana Karelia-ammattikorkeakoulun, Savonia-ammattikorkeakoulun ja Itä-Suomen yliopiston strategista yhteistyötä on selvitetty ammattikorkeakoulujen sosiaalialan koulutuksen sekä yliopiston sosiaalityön ja varhaiskasvatuksen koulutusten yhteistyön mahdollisuuksia.

Karelia-ammattikorkeakoulu on ollut päätoimijana Joensuun seudun ja Pielisen-Karjalan puurakentamista edistävässä hankkeissa. Aktiivisen toiminnan tuloksena Joensuussa on käynnistynyt puukerrostalo-kohteita, joissa Karelia on toiminut projektinohjaus- ja tutkimusosapuolena. Syksyllä 2019 Joensuun valmistuu Suomen korkein, 14-kerroksinen puukerrostalo. Näistä kohteista saatava tutkimus- ja toteutustieto on suoraan hyödynnettävissä rakennustekniikan koulutuksen sisällöllisessä kehittämisessä. Koulutusohjelmassa on toteutettu kansainvälinen intensiiviviikko, jossa teemana oli puu-betoni-liittorakenteet. Puurakentamisen osaamista on vahvistettu rekrytoimalla puurakentamisen opetus- ja tutkimustoimintaan uusi lehtori.

Karelia-ammattikorkeakoulun puurakentamiseen liittyvä opetus kytkeytyy kiinteästi rakennustekniikan insinöörinkoulutukseen (insinööri-AMK). Puurakentamisen osaamisen ydin on rakennetekniikan ja rakennusfysiikan soveltamista puurakentamisessa käytettyihin ratkaisuihin. Tämän lisäksi puumateriaaliin liittyvä osaaminen täydentää ydinosaa. Puurakentamiseen liittyvään opetustoimintaa on edelleen kehitetty mm. laboratorioiden henkilöstöä lisäämällä ja niiden hyödyntämistä opetuksessa tehostamalla sekä opintojaksojen sisältöjä uudistamalla. Itä-Suomen yliopiston ja Savonian kanssa tehtävää yhteistyötä Wood

Material Science -maisteriohjelman toteuttamisessa on lisätty tavoitteena mahdollistaa opiskelijoiden ristiin opiskelu toisessa korkeakoulussa.

Puurakentamiseen liittyvä tutkimus- ja kehittämistoiminta on aktiivista ja siihen hanketoiminnan volyyymi on ollut noin 0,4 M€/vuosi. Tutkimus- ja kehittämistoiminnassa on keskitetty tuotteiden, järjestelmien, teknologioiden ja arvoketjujen kehittämiseen Pohjois-Karjalan maakunnan alueella. Uusina avauksina toimintaa on laajennettu rakentamisen digitalisaation ja vähähiilisen rakentamisen teemoihin. Tärkeimpiä yhteistyökumppaneita tutkimus- ja kehittämistoiminnassa ovat paikalliset rakennuttajat, suunnittelutoimistot, rakennusliikkeet, puutuoteollisuus ja Pohjois-Karjalan kunnat.

Kansainvälistä yhteistyötä on syvennetty nykyisen korkeakoulukumppanuusverkoston kanssa. Tärkeimpiä kumppaneita ovat Fachhochschule Salzburg GmbH, Mendelova univerzita v Brne, Szechenyi Istvan University, Universidad de Alicante, Petroskoin valtiollinen yliopisto ja Pietarin metsäakatemia. Yhteistyön teemoina ovat vähähiilinen rakentaminen, puurakennejärjestelmät ja puuarkkitehtuuri. Kansainvälisellä yhteistyöllä tuetaan myös yritysten vientitoimenpiteitä

Puurakentamiseen alaa tukevan palvelutoiminnan osalta on keskitytty rakennusakustiikkaan liittyvien mittaustoiminnan ja puutuotteiden testaustoiminnan kehittämiseen. Valmistella on mm. on Japanese Agricultural Standard (JAS) -sertifioinnin hakeminen liimapuupalkkien testaustoiminnalla niitä valmistavien yritysten viennin edistämiseksi.

5. RAHOITUS

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää ammattikorkeakoululle perusrahoitusta ammattikorkeakoululaissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi ammattikorkeakoululain (932/2014) 43§:n, ammattikorkeakouluista annetun valtioneuvoston asetuksen (1129/2014) 12, 13 ja 14 §:n (siten kuin ne ovat asetuksessa 813/2016) ja ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen laskentakriteereistä annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (814/2016) perusteella yhteensä 23 909 000 euroa momentilta 29.40.55 seuraavasti:

Laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoitukseen 21 182 000 euroa.

Strategiarahoitusta kohdennetaan ammattikorkeakoulun strategian mukaiseen toimintaan 1 100 000 euroa vuonna 2017, 1 000 000 vuonna 2018, 900 000 vuonna 2019 ja 900 000 euroa vuonna 2020. Strategiarahoituksen kohdentamisessa on otettu huomioon erityisesti:

- Koulutuksen uudelleen järjestäminen
- Opetus- ja tutkimusaineistojen laaja avoimuus
- Valintamenettelyjen uudistaminen ml. ylioppilastutkinnon ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen tutkintojen parempi hyödyntäminen
- Työelämäyhteistyömallien ja yrittäjyyden kehittäminen
- Toimintamallien kehittäminen maahanmuuttajien korkeakoulutukseen ja työelämään ohjaamiseen

Arvonlisäverolain (1501/1993) 39 §:ssä ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä ammattikorkeakoulujen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus

ammattikorkeakouluille aiheutuneista kustannuksista on yhteensä 1 627 000 euroa.

Myönnettyä rahoitusta ei käytetä elinkeinotoiminnan tukemiseen.

Karelia on allokoanut strategiarahoitusta OKM/TASO-sopimuksissa mainituille aihealueille toiminnan tehokkaan etenemisen varmistamiseksi.

Koulutuksen uudelleenjärjestelyt ovat liittyneet Itä-Suomen korkeakoulujen yhteisen ICT-koulutuspolun rakentamiseen, Väyläopintojen kansallisen verkko-opistotarjonnan toteuttamiseen sekä Karelian koulutuksen profilointiratkaisujen toteuttamiseen. Sosiaali- ja terveystieteiden koulutusta on vahvistettu ja kehitetty yhteistyössä Siun sote -kuntayhtymän kanssa. Tietojenkäsittelyn, talotekniikan ja metsätalouden koulutusta on vahvistettu ja huolehdittu lakkaavien musiikin ja tieto- ja viestintäteknikan insinöörin koulutuksen loppuvaiheesta.

Muiden strategiarahoituksen kohdentamisalueiden kehittämiskohteita on käsitelty raportin aikaisemmissa kohdissa. Opetus- ja tutkimusaineistojen laaja avoimuus on raportoitu kohdassa Tutkimuksella ja innovaatiotoiminnalla vaikuttavuutta, kilpailukykyä ja hyvinvointia. Valintamenettelyjen uudistamista, Työelämäyhteistyömallien ja yrittäjyyden kehittämistä sekä Toimintamallien kehittäminen maahanmuuttajien korkeakoulutukseen ja työelämään ohjaamiseen raportoidaan kohdassa Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään.

6. RAPORTOINTI

Ammattikorkeakoulu raportoi toiminnastaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa sekä vuosittaisessa erillisraportissa sopimuksen tavoitteiden ja korkeakoulun strategian toteuttamisen keskeisten toimenpiteiden toteutumisesta. Ammattikorkeakoulu myös perustelee mahdolliset poikkeamat sovittujen tavoitteiden toteutumisessa tai toimenpiteiden ajoituksessa. Rahoituksen käytöstä raportoidaan ammattikorkeakoulujen taloushallinnon koodiston mukaisesti. Ammattikorkeakoulu informoi ennakoivasti, vuosiraportoinnin ulkopuolella ministeriötä rakenteellisista uudistuksista, joilla on merkittäviä henkilöstövaikutuksia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö varmistaa sopimuskauden aikana vuosittain, että korkeakoulu on käynnistänyt tai edennyt sopimuksen mukaisissa toimenpiteissä. Mahdollisissa ongelmatilanteissa OKM käy vuosittain alkusyksystä tarkentavan keskustelun korkeakoulun kanssa aiemmin päätetyn strategiarahoituksen tason tarkistamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö arvioi sopimuksen toteutumista ministeriön kirjallisessa palautteessa, ohjaukseen liittyvien korkeakouluvierailujen yhteydessä ja osana vuotuista tilastoseurainta.

ALLEKIRJOITUKSET

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Tapio Kosunen
Ylijohtaja

Juhani Meriläinen
Hallituksen puheenjohtaja

Hannu Sirén
Johtaja

Petri Raivo
Rehtori